ข่าวระบาดใน/ต่างประเทศ

สรุปการตรวจสอบข่าวการระบาดของโรคในรอบสัปดาห์ (Outbreak Verification Summary)

บวรวรรณ ดิเรกโภค, ชวกิจ ดีอ่วม, ภัทราวดี ภักดีแพง, ฉันท์ชนก อินทร์ศรี, สมจิตร ทองแย้ม, กมลวรรณ วรรณขำ, ยุพิน อินพิทักษ์, ลานทิพย์ เหราบัตย์, ธานัท ยอดแก้ว, ปีวราห์ บุญวิเศษ, พัชรินทร์ ตัณติวรวิทย์
ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข
✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 20 ระหว่างวันที่ 20-26 พฤษภาคม 2561 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคไข้เลือดออกเสียชีวิต ในจังหวัดสระบุรี กรุงเทพมหานคร และพังงา

จังหวัดสระบุรี พบผู้เสียชีวิต 1 ราย เพศชาย อายุ 68 ปี ไม่มีโรคประจำตัว ที่อยู่ขณะป่วยบ้านพักพนักงานของบริษัทแห่งหนึ่ง อำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี วันที่ 13 พฤษภาคม 2561 เดินทางกลับภูมิลำเนา อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา เริ่มป่วยวันที่ 14 พฤษภาคม 2561 ด้วยอาการไข้ ไม่ได้รับการรักษาหรือซื้อยารับประทาน วันที่ 16 พฤษภาคม 2561 มีอาการตาแข็ง ตัวแข็งเกร็ง ไปรักษาโรงพยาบาลประทาย ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการพบเกล็ดเลือด 7,000 เซลล์/ลูกบาศก์มิลลิเมตร ตรวจ Dengue NS1 Ag ให้ผลบวก แพทย์วินิจฉัยไข้เลือดออกช็อก วันที่ 17 พฤษภาคม 2561 มีไข้ ปวดกล้ามเนื้อ หนาวสั่น ท้องเสียถ่ายเหลว มีภาวะช็อก โรงพยาบาลประทาย จึงส่งต่อ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ผลตรวจทางห้องปฏิบัติการเพิ่มเติมที่ โรงพยาบาลมหาราชนครราชสีมา ผลตรวจเลือดพบความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 31.6 เม็ดเลือดขาว 12,000 เซลล์/ลูกบาศก์มิลลิเมตร เกล็ดเลือด 10,000 เซลล์/ลูกบาศก์มิลลิเมตร ผลการตรวจหาแอนติเจนต่อไวรัสเดงกี ด้วยเทคนิค ELISA ให้ผลบวก วันที่ 19 พฤษภาคม 2561 ผู้ป่วยเสียชีวิต ไม่ได้เก็บตัวอย่างส่งตรวจยืนยันทางห้องปฏิบัติการ จากข้อมูลที่ผ่านมาพบว่ามีผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก อำเภอวิหารแดง 1 รายในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ 2561 การดำเนินการ สำนักงานป้องกันและควบคุมโรคที่ 4 สระบุรีร่วมกับสำนักงานสาธารณสุขอำเภอวิหารแดงสำรวจลูกน้ำในรัศมี 100 เมตร รอบบ้านพักผู้ป่วยมีจำนวนห้องทั้งหมด 1,115 ห้อง เข้าสำรวจได้ 842 ห้อง คิดเป็นร้อยละ 75.5 ภาชนะสำรวจทั้งหมด 867 ภาชนะ พบภาชนะที่มีลูกน้ำยุงลาย 22 ภาชนะ HI ร้อยละ 2.26 CI ร้อยละ 3.20 และ BI ร้อยละ 2.26 พ่นละอองฝอยขนาดเล็กและพ่นหมอกควันในบริเวณบ้านพักเพื่อป้องกันควบคุมโรค และเฝ้าระวังผู้ป่วยเพิ่มเติมในพื้นที่ 28 วัน

กรุงเทพมหานคร พบผู้เสียชีวิต 1 ราย เพศหญิง อายุ 53 ปี อยู่หมู่ที่ 1 แขวงโคกแฝด เขตหนองจอก กรุงเทพมหานคร เริ่มป่วยวันที่ 14 พฤษภาคม 2561 ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ และเวียนศีรษะ เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง ได้ยามารับประทาน แต่ไข้ไม่ลดลง วันที่ 18 พฤษภาคม 2561 อาการไม่ดีขึ้น มีอาการอ่อนเพลีย อาเจียนเพิ่มมากขึ้นจึงไปโรงพยาบาลเดิม แพทย์ได้ให้ยารักษาตามอาการ แล้วให้ผู้ป่วยกลับบ้าน แต่อาการไม่ดีขึ้นญาติจึงพาไปที่คลินิกเอกชนแห่งหนึ่งในตลาดหนองจอก แพทย์ตรวจพบความดันโลหิตต่ำ จึงแนะนำให้ไปที่โรงพยาบาล ญาติพาไปโรงพยาบาลเอกชนแห่งที่สอง วันที่19 พฤษภาคม 2561 เวลา 13.10 น. แรกรับเวลา 13.11 น. ผู้ป่วยมีอาการปวดศีรษะ เวียนศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียนหลายครั้ง ปวดหลัง กระสับกระส่าย ความดันโลหิต 80/40 มิลลิเมตรปรอท แพทย์ให้สารน้ำทางหลอดเลือดดำ ความดันโลหิต ดีขึ้นเป็น 100/60 มิลลิเมตรปรอท ต่อมาผู้ป่วยหยุดหายใจ ได้ CPR ผู้ป่วยเสียชีวิตในวันที่ 19 พฤษภาคม 2561 เวลา 16.50 น. ผลการตรวจสารพันธุกรรมและจำแนกชนิดของเชื้อไวรัสเดงกีโดยวิธี Real time RT-PCR พบเชื้อ Dengue virus type 1 การดำเนินการ ทีม SRRT ศูนย์บริการสาธารณสุข 44 สำรวจลูกน้ำยุงลาย HI ร้อยละ 70 และทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ประชาชนและขอความร่วมมือในการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายทุกสัปดาห์ และแจกโลชันตะไคร้หอมทาเพื่อป้องกันยุงลาย แจ้งเตือนประชาชนในพื้นที่ให้มีการเฝ้าระวังการเกิดโรคในผู้ป่วยรายใหม่อย่างน้อย 28 วัน และฝ่ายสิ่งแวดล้อมสำนักงานเขตหนองจอก พ่นหมอกควันกำจัดตัวแก่ เพื่อควบคุมการระบาด

จังหวัดพังงา พบผู้เสียชีวิต 1 ราย เพศชาย อายุ 42 ปี อาชีพพนักงานของสำนักงานแห่งหนึ่ง ที่อยู่ขณะป่วย หมู่ที่ 6 ตำบลท้ายเหมือง อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา มีโรคประจำตัวเป็นโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูง เริ่มป่วยวันที่ 1 พฤษภาคม

2561 ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ ปวดเมื่อย รักษาโดยซื้อยากินเอง หลังจากนั้นมารักษาที่ โรงพยาบาลตะกั่วป่า วันที่ 7 พฤษภาคม 2561 มีอาการปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ มีอาการเลือดออกทางอวัยวะภายใน และมีภาวะช็อก ผลตรวจเลือดวันที่ 7 พฤษภาคม 2561 พบว่า เม็ดเลือดขาว 4,900 เซลล์/ลูกบาศก์มิลลิเมตร เกล็ดเลือดต่ำ 5,000 เซลล์/ลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นของเลือด ร้อยละ 64, 68, 72 ตามลำดับ แพทย์วินิจฉัยเลือดเป็นกรดรุนแรง (Severe acidosis) ภาวะแคลเซียมในเลือดต่ำ (Hypocalcemia) และภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ (Hypoglycemia) วันที่ 7 พฤษภาคม 2561 แพทย์วินิจฉัยไข้เลือดออก เสียชีวิตวันที่ 10 พฤษภาคม 2561 วินิจฉัยสุดท้าย ไข้เลือดออกช็อก ผลการตรวจสารพันธุกรรมและจำแนกชนิดของเชื้อไวรัสเดงกีโดยวิธี Real time RT-PCR พบเชื้อ Dengue virus type 2 การดำเนินการ ทีม SRRT รพ.ตะกั่วป่า ค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติมในชุมชน ทำการสำรวจและทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย พบ HI ร้อยละ 100 CI ร้อยละ 45.65 และให้สุขศึกษาประชาสัมพันธ์การป้องกันโรคไข้เลือดออกในพื้นที่ต่อไป

2. <u>โรคอาหารเป็นพิษ จังหวัดสงขลา</u> พบผู้ป่วย 39 ราย เป็นนักเรียนชาย 37 ราย นักเรียนหญิง 2 ราย ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนประจำแห่งหนึ่ง อำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา นักเรียนมีทั้งชาวพุทธและชาวมุสลิม สอนในหลักสูตรสามัญตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีนักเรียนทั้งหมด 682 คน อัตราป่วยร้อยละ 5.72 เริ่มป่วยวันที่ 17 พฤษภาคม 2561 เวลาประมาณ 24.00 น. เบื้องต้นพบว่า วันที่ 16 พฤษภาคม 2561 ทางโรงเรียนได้จ้างแม่ครัวในชุมชนปรุงต้มไก่ใส่ฟัก ซึ่งเตรียมเสร็จในช่วงเวลา 02.00 น. และนักเรียนที่ถือศีลอดรับประทานในช่วงเวลา 04.00 น. และแบ่งไว้ 1 หม้อ สำหรับนักเรียนชาวพุทธรับประทานรอบ 12.00 น. นักเรียนชายจำนวน 37 ราย ได้เก็บต้มไว้รับประทานตอนเย็นโดยไม่ได้อุ่นให้ร้อนก่อนรับประทาน โดยอาการเริ่มจาก ถ่ายเหลว ปวดมวนท้อง อาเจียน วันที่ 17 พฤษภาคม 2561 เวลาประมาณ 15.30 น. ไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลพระบรมราชินีนาถ 7 ราย และอีก 32 ราย รับ ORS ที่ห้องพยาบาลโรงเรียนในช่วงเช้าของวันที่ 17 พฤษภาคม 2561 การดำเนินการ ทีม SRRT อำเภอนาทวีร่วมกับตำบลฉาง เก็บตัวอย่าง Rectal Swab Culture ผู้ป่วยจำนวน 7 ราย แม่ครัว 2 ราย ผู้ตักอาหาร 2 ราย ทำกิจกรรม Big cleaning พื้นที่โรงอาหาร หอพัก ห้องสุขา ทดสอบคุณภาพคลอรีนในน้ำเบื้องต้น ให้คำแนะนำแม่ครัวเรื่องการรักษาความสะอาด ภาชนะ อุปกรณ์ ภายในโรงอาหาร การเลือกวัตถุดิบ ให้คำแนะนำงดเว้นการรับประทานอาหารค้างมื้อ

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. <u>สถานการณ์โรคไข้สมองอักเสบนิปาห์ ประเทศอินเดีย</u>

เจ้าหน้าที่จากรัฐ Kerala ทางภาคใต้ของอินเดียรายงานการตรวจพบผู้เสียชีวิตจากเชื้อไวรัสสมองอักเสบนิปาห์แล้วอย่างน้อย 3 ราย ขณะนี้เจ้าหน้าที่กำลังตรวจสอบผู้เสียชีวิตอีก 8 ราย ว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับการระบาดในครั้งนี้หรือไม่ มีผู้ป่วย 25 ราย กำลังได้รับการรักษาที่โรงพยาบาลด้วยอาการของโรคสมองอักเสบจากไวรัสนิปาห์ ทั้งนี้ได้ออกคำเตือนเกี่ยวกับเชื้อไวรัสนิปาห์ ที่มีการแพร่เชื้อจากค้างคาวที่กินผลไม้ โดยมีผู้เสียชีวิตแล้ว 3 ราย ซึ่ง 2 รายนั้นเป็นพี่น้องกัน และอีก 1 ราย เป็นผู้ช่วยพยาบาลที่ดูแลพวกเขา สองพี่น้องกินผลไม้จากสถานที่ที่พวกเขากำลังทำงานก่อสร้างอยู่ และในขณะนี้ค้างคาวซึ่งได้ถูกจับจากบ่อในบริเวณนั้นถูกนำมาส่งตรวจหาเชื้อไวรัสนิปาห์

องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้จัดให้โรคไข้สมองอักเสบจากไวรัสนิปาห์เป็นเป็นโรคติดต่ออุบัติใหม่ที่สำคัญ ปัจจุบันยังไม่มีวัคซีนรักษา และผู้ที่ติดเชื้อมีอัตราการตายมากกว่าร้อยละ 70

2. <u>สถานการณ์โรคโปลิโอ ประเทศไนจีเรีย</u>

เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในประเทศไนจีเรียได้มีการรายงานผู้ป่วยรายใหม่ที่ยืนยันการติดเชื้อไวรัสโปลิโอชนิดที่ 2 โดยเป็นชนิดที่มาจากวัคซีน ซึ่งเป็นผู้ป่วยรายแรกที่มีการรายงานในปีนี้ เป็นผู้ป่วยจากรัฐ Jigawa ในประเทศในจีเรีย เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 15 เมษายน 2561

ในเดือนมกราคมและกุมภาพันธ์มีการตรวจพบเชื้อโปลิโอในสิ่งแวดล้อม โดยเป็นเชื้อโปลิโอชนิดที่ 2 และมีที่มาจากวัคซีน ซึ่งเป็นการตรวจพบ มีผลให้เกิดการรณรงค์ให้ฉีดวัคซีนโปลิโอในพื้นที่ที่มีความเสี่ยงสูงจำนวน 13 แห่ง ซึ่งสามารถฉีดวัคซีนให้แก่เด็กได้ประมาณ 55,000 คน